

Tuskan jälkeen ONNENMAASSA

Kari Vepsän lonkkasäryt tekivät keikkamatkoista ja unettomista öistä helvetin. Se oli laulajalle ja hänen vaimolleen **Maijalle** rankka parisuhdetesti.

Vaikka mieli olisi nuorekas ja älyterävä, saattaa keho yllättäen rapistua jostain kohdasta. Onneksi lääketiede on kehittänyt niin huimasti, että ihmiseen voidaan vaihtaa osia kuin autoon.

Laulaja **Kari Vepsälle** tehtiin lonkkanivelienvaihtoleikkaus runsas kolme viikkoa sitten. Muistona operaatiosta laulajalla on kummassakin kyljessä pitkät arvet. Toivuttuaan hän voi lääkärin mukaan hypätä vaikka kolmiloikkaa tai liidellä laskuvarjolla alas lentokoneesta.

Ensimmäisen kerran Kari Vepsän lonkka vihoitteli kymmenisen vuotta sitten.

”Luulen lonkkieni kulumien syntyneen lentopalloilun, mäkihypyn, pitkien keikkamatkojen ja perinnöllisystekijöiden yhteistuloksena”, Kari sanoo. ”Kävin viisi vuotta sitten tutkimuksissa, jolloin lääkäri totesi toisessa lonkassa pahan nivelrikon. Sain siihen lääkkeitä, mutta ne eivät auttaneet. Vuosi sitten kävin uusissa tutkimuksissa, ja

tilanne oli selvästi huonontunut. Nivelrikko oli kummassakin lonkassa.”

Nyt jälkeinpäin Karia harmittaa, miksei hän uskonut vaimoaan **Maijaa** ja mennyt leikkaukseen paljon aikaisemmin.

Tenän aiheutti monille tuttu peikko: leikkauspelko.

”Tämä lonkkaleikkaus oli minulle ensimmäinen isompi operaatio, vaikka kyllä minulta on aikoinaan poistettu tyrä. Siksi ajattelin kokeilla ensin kaikki muut keinot, kuten homeopatian, osteopatian, hierojan ja kiropraktikon. Pelkäsin, etten pääsisi enää ikinä keikoille ja ratsastamaan. Nyt kannustan kavereita, ettei leikkaukseen menoa pitäisi koskaan pitkittää. Jos lonkat pääsevät liian huonoiksi, sitä vaikeampia ovat leikkaus ja toipuminen.”

Maijaa ihmetyttää, miksi miehet mieluummin kituvat tuskissaan.

”Tapasin erään tuttavani, joka kertoi omasta nivelrikostaan tietämättä Karin tapausta. Kysyin mieheltä, että onko leikkausaikasi jo varattu. Hän sanoi saaneensa niin hyvät kipulääkkeet, että yrittää sinnitellä niiden varassa. Tuttava teki ihan samalla tavalla

kuin meidän Kari! Kipulääkkeet toimivat vähän aikaa, mutta eiväthän ne paranna, sillä nivelrikko on nivelrikko ja piste. Leikkaukseen vain.”

Kari Vepsän pari viimeistä vuotta olivat yhtä helvettiä. Lonkkasärky oli ajoittain niin kova, ettei hän saanut nukutuksi kuin unilääkkeillä.

”Särkylääkkeitäkin jouduin ottamaan usein, varsinkin jos ratsastin hevosilla tai koulutin niitä. Keikkamatkat olivat kipujen tähden tuskaa, ja keikan jälkeen en olisi jaksanut millään lähteä ajamaan kotiin.”

Laulaja köpöttelee kainalosauvoillaan jo varsin ketterästi, joskaan missä tahansa istuminen ei onnistu. Tuolissa pitää olla sairaalasta saatu aputyyny.

Kasvot ovat vielä kalpeat kuin haamalla.

”Olen kalpea, koska hemoglobiinini valahti leikkauksen jälkeen 82:een. Olen yrittänyt ottaa naamaan vähän aurinkoa”, Kari naurahtaa.

”Onneksi olin melko hyvässä fyysisessä kunnossa ennen leikkausta, sillä operaatio oli iso ja kesti kuutisen tuntia. Lääkäri sanoi, että nyt on tullut juostua se

ensimmäinen maraton. Olin viisi päivää sairaalassa. Sain luvan lähteä kotiin, kun sinnittelin ensin porrastestin läpi: onnistuin pääsemään kainalosauvoilla portaat ylös ja alas.”

Maija Vepsä kaataa kahvia Muumi-mukeihin. Pöydällä olevalla lautasella on kaupasta ostettua piirakkaa. Kari katsoo vaimoaan hellästi. Kemiät näyttävät toimivan, kaksikko höystää puheensa huumorilla.

Sillekin stoorille nauraa rätkätetään, että Kari muutama päivä sitten jäi kiinni työnteosta, vaikka toipilaan pitää ottaa rauhallisesti.

”Olin juuri lähdössä ratsastamaan, kun kuulin terassille ruohonleikkurin äänen”, Maija kertoo. ”Luulin isäni ajavan nurmikoita, mutta katsottuani tarkemmin huomasin, että ruohonleikkuria ajoikin meidän Kari! Isä käveli kävelysauvojen kanssa perässä. Taitaa ukko olla paranemaan päin...”

Maija sanoo suoraan, ettei hän ole mikään sisarhentovalkoinen, mutta tietää omakohtaisesti, miltä kipu tuntuu.

”Putosin hevosen selästä muutamia vuosia sitten. Sen jälkeen selkä on oikutellut enemmän ja vähemmän. Tunsin syvää em- ▶

Karin lonkat ovat vielä kipeät, joten välillä hän joutuu huilaamaan keittiön sohvalla.

patiaa nähdessäni Karin tuskat. Tiedän, millaista on elää kipujen kanssa. Ajattelin Karin sairauden aikana monesti, että onneksi tämä ei ole pysyvä tila. Karihan olisi voinut pudota vaikka hevosen selästä ja halvaantua.”

Karia auttaessaan Maija oppi kunnioittamaan kaikkia omaishoitajia.

”On vaativaa työtä olla hälytysvalmiudessa 24 tuntia vuorokaudessa. Minä olen hoitanut Karia vain vähän moneen muuhun verrattuna. Sitä paitsi pelkään piikkejä ja sairaalan hajua. Hyvä että pystyn menemään sairaalaan katsomaan ihmisiä. Piikitän kyllä hevoset ja koirat, mutta en ihmisiä. Karia minun oli pakko piikittää, ei ollut vaihtoehtoja.”

Ilman Maijaa Kari Vepsä ei olisi saanut edes housuja jalkaan.

”Maijan juuret ovat korpi-Kainuussa, jossa kasvaa tiukkoja tyttöjä. He osaavat hommat eivätkä hätkähdä pienistä”, laulaja kehuu. ”Maija on myös pessyt minut, auttanut vaatteet päälle ja tehnyt hyvää ruokaa. Meillä on kymmenen hevosta, ja nekin on pitänyt hoitaa. Teimme tosin etukäteen järjestelyjä ottamalla meille apuvoimia töihin. Maijan kotiväki on ollut myös auttamassa.”

Puolison sairastuminen voi olla joillekin viimeinen niitti rakkaudessa.

”Tämä oli hyvä rakkauselämämmme testi. Sairaus voi tulla kenelle hyvänsä kuin salama kirkkaalta taivaalta.”

Kari veistelee, että aina kannattaisi olla itseä nuorempi puoliso.

”Jos Maija olisi ollut samanikäinen kuin minä eli 56-vuotias, meillä olisi ollut ehkä yhtä aikaa samat vaivat. Onneksi Maija on minua 13 vuotta nuorempi: huolto pelaa vanhanakin!”

Maija sanoo Karin nauttineen täysihoidosta koko sydämensä.

”Kari on helppo mies, luonteeltaan niin kiltti. Hän on aina kiittänyt minua kauniisti auttamisen jälkeen. Äitipuoleni voiteli Karille leivätkin valmiiksi – hyvä ettei syöttänyt. Siihen minä

**”NYT ON TULLUT JUOSTUA SE
ENSIMMÄINEN MARATON. OLIN VIISI
PÄIVÄÄ SAIRAALASSA.”**

”ONNEKSI MAIJA ON MINUA 13 VUOTTA NUOREMPI: HUOLTO PELAA VANHANAKIN!”

kyllä sanoin, että älä niitä leipiä laita, kun en minäkään niitä lätke eteen. Jalat Karilla on kipeät, eivät kädet.”

Seksielämä on saanut huilata, mutta aito rakkaus ei siitä murene.

”Olin sairauden ollessa pahimmillaan aikamoinen kanki-Kaikkonen”, Kari Vepsä hörähtää nauruun. ”Oli luonnollista, että sitä joutui vähän huilaamaan. Kun ei pystynyt, niin ei pystynyt. Onneksi minulla on lehmän hermot.”

”Jos elämä perustuu pelkään seksiin, on suhteessa väärä pointti”, Maija tuhahtaa. ”Tai jos kumppani lähtee vieraisiin, saa mennä, eikä takaisin tarvitse tulla. Suurilla ikäluokilla on usein liikuntaelin- ja nivelsairauksia. Jos sen takia syntyy avioeroja, niin tervemenoa vaan.”

Kari Vepsä löysi rotunainen Maijan kymmenen poikamiesvuoden jälkeen.

”Silloin tuntui, etten koskaan löydä sellaista elämäkumppania, joka ymmärtäisi meikäläistä”, laulaja miettii. ”Minulla on sentään kiertävä elämäntapa ja hevoset, eli aikataulut saattavat muuttua hetkessä. Nainen joutuu olemaan sopeutuvainen, ja hänen on pystyttävä tekemään nopeita lähtöjä. Sitten on vielä tämä iso huusholli ja sen puhtaanaapito. Siivoojatyyppejä saisi tapettua tässä itsensä. Maalla pitää elää vähän rennommin eikä katsoa järjestystä niin pilkuntarkasti.”

Pariskuntaa harmittaa ainoastaan se, että he tapasivat vasta kuusi vuotta sitten.

”Olisimme niin halunneet saada viettää 50-vuotishääpäivän”, Maija huokaa.

Maija Vepsällä ei ole omia lapsia, mutta Kari on jo pappi.

”Verona on vanhemman tyttäreni lapsi. Minä olen nyt pappi ja Maija on Maija. Voi että tuntuu hienolta! Tämä on meille uusi elämänvaihe. Kun ei halua omia lapsia, tuleekin lapsenlapsia. Veronaa on mukava hoitaa, hän on täyttä duracellia.”

Kari Vepsä vaikuttaa onnellisemmalta kuin koskaan, kunhan ▶

Vuonna 2004 solmittu avioliitto joutui kaaokseen puolison sairastuttua. Ilman Maijaa Kari ei olisi pärjännyt.

”OLIN SAIRAUDEN OLLESSA PAHIMMILLAAN AIKAMOINEN KANKI- KAIKKONEN.”

pääsisi vielä keikoille. Niitä hän joutui perumaan toistakymmentä sairauslomansa takia. Mutta ensi viikolla reissumies kurvaa baanalle entistä ehompana.

Silloin suuntana on kylpylä-hotelli Laukaassa, seuraavaksi huristellaan hotelliin Pieksämäelle.

”Teen 10–15 keikkaa kuussa. Fanit ovat musiikilleni uskollisia. *Onnenmaa*-kappaleesta on sentään aikaa kymmenen vuotta, ja yhä mennään”, laulaja kiittelee. ”Syksyllä on tulossa uusia kappaleita levyllinen, mutta ensin ilmestyy single *Vihreäsilmänen*.”

Maijalle muusana oleminen sopii paremmin kuin hyvin, sillä hänellä on oma elämä.

”Naiset, joilla on maalaisjärkeä, seisovat omilla jaloillaan. En ole ikinä ollut Karista mustasukkainen. Usein heidän vitsinä, että ostakaa eurolla laulaja. Jos joku haluaa paikalleni, saa tulla.”

Suhde pysyy tuoreena, kun rakas on välillä poissa kotoa. Maijalle Karin pitkä oleskelu kotona on ollut outoa.

”Nyt sairausloman aikana ruutiinini ovat kärsineet. Olen vuosien mittaan tottunut siihen, että Kari on esimerkiksi kaikki viikonvaihteet aina poissa kotoa. Tarvitsen omaa aikaa. Minulla on todella paljon ystäviä. Pidämme tyttöjen kanssa viini-iltoja ja teemme hyvää ruokaa. Juuri eilen ystäväni kysyi, että joko pidetään ne kotitalomme terassin avajaiset. No ei pidetä, koska Kari on kotona. Hän ei kestä akkojen juttuja, kun juomme viiniä ja puhumme hevosista.”

Maijan paras ystävä **Tiina** muutti kymmenen kilometrin

Kari kuntoutuu kovaa vauhtia. Syksyllä hän aikoo jatkaa lännenratsastusta, viime vuonna tuli SM-hopeaa.

päähän asumaan.

”Ystävyysme alkoi jo 42 vuotta sitten, kun vanhempamme rakensivat paritalon Kajaniin. Minä olin vuoden vanha, kun hänet tuotiin synnytyslai-

tokselta. Olemme vieläkin kuin paita ja peppu. Tiina on minulle tuki ja turva joka asiassa.”

Taitaa tulla aviokriisi, kun Kari jää joskus eläkkeelle...

”Minä alan laulaa! Sitten on

Maija Vepsä ja Onnenmaa-orkesteri.”

Kari Vepsä ei jää toiseksi tilanekomiikassa.

”Niin, ja minä vietän terassia-vajaisia Tiinan kanssa!” ■